

Hőellátó kísérleti telep épül az országban először Szegeden

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság felkarolta a szegedi kísérleteket — Tanulmány készül újabb hőforrások feltárására

Mintegy fél esztendő telt el azóta, hogy az újszegedi fűrésznél feltört a kincset érő, hazánkban ritka forrás. Igazolva ez a szalmaberek véleményét, akik szerint Magyarország, de különösképpen az Alföld, ezen belül is Szeged környéke rendkívül gazdag föld alatti melegvíz-készletekben. Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság által korábban készített tanulmány szerzői körülbelül 4 ezer köbkilométerre becsülik hazánkban ezt az energiavagyon, melynek 10 százaléka kitermelve — ha a 40 C foknál alacsonyabb hőmérsékletű vizkészleteket nem számítják is — 2300 millió tonna kőolaj vagy 6900 millió tonna átlagos minőségű hazai szénrel egyenértékű hőenergiát nyerhetünk.

Hatékony támogatás Szegednek

Semmi sem természetesebb, minthogy e nagy energiavagyon feltárásának és hasznosításának feladatát központilag kell megoldani. Így került az ügy az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság gondviselésébe, amely kedvező fordulatot hozott a szegedi hővíz sorsában is. A városi tanács vezetői hosszú időn keresztül szorgalmazták, hogy központi állami támogatást kapjon Szeged e kincsének céltudatos hasznosításához, minthogy a feladat meghaladja anyagi erőinket, s ma már arról számolhatunk be, hogy ezek a tárgyalások igen eredményesek voltak. Kiss Árpád, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke egy budapesti sajtótájékoztató munkatársunk kérésére elmondta, hogy Szeged hatékony támogatást kap erre a célra. Itt építik meg a geotermikus energia felhasználásának első, kísérleti telepét, az újszegedi hőforrás vizére alapozva, s máris tanulmányt rendeltek a MÉLYBÉTERV-től újabb kutak megnyitására. A tanulmányt megrendelő levél másolatát megküldték a városi tanácsnak is. A levélben az áll, hogy a Szegeden nyerhető termálvizek gazdaságos felhasználásával kapcsolatos tanulmányok tartalmaznia kell Szeged jelenlegi és reálisnak tekinthető távlati fejlesztési terve szerint, hogy

- időrendben milyen hő- és melegvízforrásokkal lehet számolni?
- ezek részére milyen mennyiségű hőenergia, illetve meleg víz szükséges?
- ezt hány és hol elhelyeztetni kúttal lehet biztosítani, s ezek geológiai szempontból telepíthetők-e?
- a kútfúrások és a forrásokhoz szükséges szolgáltató berendezések beruházási és üzemeltetési mibe kerül és ezzel szemben mi az elérhető megtakarítás?

A tanulmányt az OMFB augusztusra rendelte meg, de egyéb támogatást is kilátásba helyeztet. Egy március 26-án keltezett levélben a következőkről értesítették a városi tanács végrehajtó bizottságának elnökét:

„... az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság saját anyagi forrásából az újszegedi hőforrásnál 1962 őszén telepített termálkútnak a közelben épülő lakótelep távfűtési és melegvízellátási céljaira szolgáló felhasználásából azt a hiányzó részt fedezni fogja, amely a lakó-

telep létesítésére felhasználható normál lakásépítési keretben nem foglaltatik... ez az összeg műszakilag kb. a kút és a lakótelep hőellátó központja közötti csővezeték és egyéb létesítményeket, valamint a hőellátó központban a célra elhelyezendő berendezéseket foglalja magában.»

Nagyszerű lehetőség nyíthat

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottságnak az ügyben tanúsított messzemenő segítségére jellemző, hogy a tanulmányterv készítéséhez kérte a szegedi szakemberek hozzájárulását is. Az a körülmény pedig, hogy az országban először Szegeden építenek ilyen hőellátó központot, mint kísérleti üzemet, nagyszerű lehetőségeket nyíthat a továbbiakban megépülő koncentrált lakónegyedek korszerű fűtéséhez és melegvízellátásához. A városi tanács végrehajtó bizottságánál Arvai József elnökhelyettesétől

kapott információ szerint ugyanis, a megrendelt tanulmány adatainak birtokában valószínűleg azt a javaslatot terjeszti a kormány elé az OMFB és a városi tanács, hogy jelöljék ki Szegedet a geotermikus energiatermelés kísérleti városul.

A hasznosítás terve

Közben — mint arról korábban már hírt adtunk — készül az újszegedi hőforrás hasznosításának műszaki terve is, melyet májusban adnak át. E terv tartalmazza majd azokat a módszereket, melyekkel az újszegedi kincs teljes biztonságban és sokoldalúan hasznosítható lesz, mellőzve minden elhamarkodást és veszélyt. S minthogy az OMFB a szükséges anyagiakat biztosítja, a legalkalmasabb időben foghatnak majd hozzá az újszegedi hőforrás gazdag hőenergiájának gyakorlati felhasználásához.

Sz. S. L.

Alsóközpontról — Mórahalomig

Tizenhárom év kilométerkövel

Hatalmas területű tanya-világ centrumában fejlődött tanyaközpontja lassacskán az eleinte néhány házból, templomból, kocsmából és temetőből álló Szeged-Alsóközpontra. Az Őszeséktől Domaszéki húzódo terület közigazgatási központja lett ez a bajai műút melletti település, közigazgatási kirendeltséggel, rendőrséggel, kislakóteleppel, iskolával és vasúti állomással és iskolával. Ezen három-négy ház épült akkoriban. Tanyáról beköltöző módosabb gazdák háza.

Aztán 1950-ben Szeged-Alsóközpontra is önálló községgé alakult Mórahalom néven. Mintegy 150 lakóház állt már akkor a falu területén.

Tizenhárom éve ennek. Ut ez a tizenhárom esztendő: az egykori tanyaközponttól a mai, fejlett község vezető út. S éppúgy megvannak a maga kilométerkövei, mint a falut a várossal összekötő országútnak.

A felszabadult föld

Németh Lajosnak, a közlekedési tanács titkárnak íróasztalán dossziék sorakoznak. A számokból, jelenté-

sek adataiból áll össze ennek a lendületes fejlődést mutató időszaknak a története.

Az első szövetkezeti gazdaságok 1950—51-ben alakultak Mórahalmon. Itt a községben akkor még nem bizonyultak életképesnek. Csak néhány kommunista, messzire néző és szilárd hitű ember tartott ki akkor a kollektív gazdálkodás mellett.

Ezek az emberek fogtak hozzá az ellenforradalom után a szövetkezet rendezéséhez. Ott vannak ok ma is a Vörös Október Tsz megbecsült tagjai sorában. Lajos Ferencné a tsz darulóját vezető nyugdíjas létező, s szívesen, az életere emberek erejével dolgozik.

Egy termelőszövetkezet és öt termelőszövetkezeti csoport fogja ma egybe a mórahalmi földművelő lakosságot. Már a termelőszövetkezeti csoportok is azon munkálkodnak, hogy kialakítsák a közös, nagyüzemi gazdálkodás módszereit. Úgy könnyebben megy a munka és több a jövedelem — mondják. S nagyüzemi táblákon szőlőt és gyümölcsöt telepítenek, közös sertés-telepeken szerződésre hízlanak sertést, gépeket vásárolnak.

A hajdani sívóhomokon pedig kincs terem a szárazföld helyén. Szőlő és őszibarack. 1964 végére 600 holdon létesítenek a közös gazdaságok új telepítéseket.

Napfényre nyíló tágas ablakok

Ma már gazdag termést adhat a mórahalmi homok is. S évről évre egyre termékenyebb ez a táj, mind jobban élnek az emberek.

A tanyaok rohamosan fejlődik, terjeszkedik a község. Ezentel 25—30 lakóháza váltanak ki építési engedélyt a községi tanácsnál. Telik a jövedelemből az építkezésre, hiszen nem kell már a kis egyéni gazdaság fenntartására gondolni. Épülnek a házak, növekszik a kereskedelmi forgalom. Kiskereskedelmi tervét tavaly például közel 10 százalékkal teljesítette túl a község földművelőszövetkezete.

A fiatalok jól öltöznek, szombatokonként bejárnak Sze-

gedre színházba vagy éppen szórakozni. Motorokékpárt vásárolnak, meg, televíziót, vagy rádiót. Ezentel 30—40 garnitúra bútor talál itt gazdára a lányos házaknál.

S nemcsak az élet jobb, hanem nő az emberek igénye is. Nő a tudásvágy, a felnöttek esti iskolájában jelenleg mintegy 50—60 felnőtt mórahalmi lakos végzi az V—VIII. osztályt. Sokan járnak a mezőgazdasági technikum kihelyezett osztályába, meg a mezőgazdasági szakmunkásképző tanfolyamra is. Háromszónégyezer annyi szépirodalmi és szakkönyvet adnak el a faluban évente, mint négy évvel ezelőtt.

Megvalósuló tervek útján

Az emberek sorsának fejlődésében, alakulásában ezek a mérföldkövek. S hogyan fejlődött maga a község? Megépült 1954-ben a tbeszűróállomás, több millió forint költséggel. A fontos egészségügyi intézmény az idén tovább bővül korszerű röntgenlaboratóriummal, amelynek létesítésére 350 000 forintot adott össze négy község: Mórahalom, Ásotthalom, Ruzsa és Zákány-szék.

Itt épült a szegedi járás legmodernebb falusi filmstúdiója. 1959-ben, amit ugyancsak az idén szélesvásznú mozivá alakítottak át. Az idén községi tisztasági fürdő épül úszómedencével és kádifürdővel. A napokban fogtak hozzá egy emeletes, négy tantermes gimnázium építéséhez, amelyre több mint 4 millió forintot fordít kormányzatunk. Kilencégyes szülőotthon, új orvosi rendelő, új iskola egészíti ki az elmúlt években épült, épülő létesítmények sorát.

Ezentel 800 ezer forint gyűlik össze a lakosság községfejlesztési hozzájárulásából. A lakosság nem zárkózik el ettől. S attól sem, hogy társadalmi munkát végezzen a falu szépítése, csinosítása érdekében. Tavaly például több mint 100 ezer forint értékű társadalmi munkát végeztek a népfront aktívái irányításával a község lakosai.

Igy bontakozik napról napra a tanyaközpontból nagyközséggé fejlődő Mórahalom jövője, s a fejlődés útja egyre nagyszerűbb eredményeket ígér.

Papp Lajos

Közel 300 ezer forint megtakarítás diákok segítségével

A szegedi Ságvári gimnázium diákjai örömmel fogadták KISZ-alapszervezeti titkáruk javaslatát, hogy a Bécsi körúton a régi útburkolat felbontásánál vállaljanak társadalmi munkát. A diákok részéről már nem is meretlen a társadalmi munka. Korábban a Petőfi Sándor sugárút közvetítétek fel és most március 1 óta szabadidejükben a Bécsi kör-

ut hepe-hupás úttestét bontják. Az útbontást Bodó Pál, az I. kerületi tanács építési és közlekedési csoportjának munkatársa irányítja. Bodó Pál mondotta el, hogy a diákok segítségével révén közel 300 ezer forintot tudnak megtakarítani, ezt a pénzt is a város további szépítésére, a közlekedés tökéletesítésére fordíthatják.

Jelenleg az Április 4. utól a Petőfi Sándor sugárútig mintegy 800 méter hosszú útszakasz bontásán dolgoznak. Először csak az egyik felét szedik fel, hogy a közlekedést a munka ne zavarja.

A szorgos társadalmi munkában természetesen nemcsak a Ságvári diákok jeleskednek. Alaposan kitűntek a munkában a Gépipari Technikum fiataljai és a Tömörkény gimnázium II/d osztályos tanulói is. A Ságvári gimnázium öt KISZ-alapszervezetének fiataljai külön is jelentkeztek társadalmi munkára. Ugyanis korábban személyenként 22 óra társadalmi munkát vállaltak. Most ezt a vállalásukat lényegesen túlteljesítik.

Tarnai László

Üveggyár Orosházán

(Küldött munkatársunktól) Jó kis város ez az Orosháza — mondogatják mostanában mind gyakrabban a helybeliek. Szépen dolgoznak a termelőszövetkezetek, gazdagodik a lakosság, az utcák szélén új házak emelkednek, csak az idén félmilliárd forint értékű beruházás épül. Persze ennek a nagy pénznek javát az üveggyár építése viszi el.

Szegednek is kell Ezzel helyben is vagyunk: üveggyár épül Orosházán a második öt éves tervben. Az ország, sőt bizonyos szempontból Kelet-Európa egyik legnagyobb üveggyára. Ez a város eddig igazán nem bővelkedett iparral, ráér nagyon a majd 1200 dolgozót foglalkoztató új gyár. Di miért nem mást, miért éppen üveggyárat építenek ide? Mivel se megfelelő homok, se dolomit, se mészkő vagy szoda nincs a messzi környéken, ami nélkül elképzelhetetlen az üvegek készítése.

Igaz, az alapanyagok jó részét úgy kell majd ideszállítani az Alföld közepére, de az energiaforrás itt van helyben, hiszen míg a hazai üveggyárak többsége generátorgázzal működik, Orosháza mellett gazdag földgázlelőhelyek találhatók. És munkaerőért sem kell a szomszédba menni. Az új gyár háromféle üveget állít majd elő: konzervet, öntöttet és zöld palackárut. Ami a konzerves üveget illeti, rámondhatjuk, hogy ez éppen Szegednek is kell. Mert valóban: a tervek szerint a békéscsabai és a szegedi konzervgyárakat látja majd el vele. S mivel tudjuk, hogy a konzervipar milyen fellendülés előtt áll, nyilvánvaló, hogy az üvegre igen nagy szükség van.

Októberben indulás Az öblös üvegeket gyártó huták közül az elsőnek októberben meg kell kezdenie a termelést. A többi kemenyce fokozatosan 1964 végéig készül el. Jelenleg körülbelül hatszázan dolgoznak az építkezésen, és a napokban megjelenik a gépszervező vállalat háromszáz embere is, azután jönnek majd a csehszlovák és svéd szerelők. De már je-

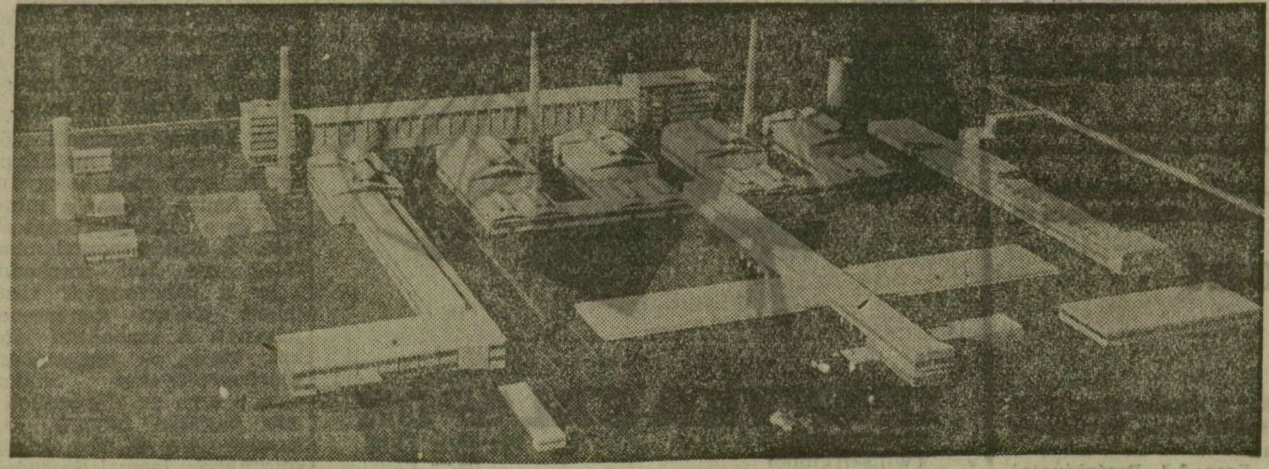
len van az új gyár törzsgárdája is. Az EM Orosházi Üveggyár Vállalat nemcsak a beruházás irányítását és ellenőrzését végzi, hanem nevei a szakembereket, készíti a termelési feladatokat. Már az idén hatszázra nő a vállalat létszáma. Mivel itt nem kézi erővel készítik majd az üveget, betanított szakmunkásokkal dolgozhatnak főképpen, s az összlétszám harmadrésze női munkaerő lesz.

Gázlefejtőtől mozdonyzínig

Aki a konzerves üveget felnyitja, azt még talán nagyjából tudja, miként készül mondjuk a benne levő csemegeborka. De hogy az üveget hogyan csinálják, arra nemigen gondol. Pedig nagyon szép az üveggyártás mestersége! A két keverőtorony egyike már elkészült, s a köztöltő levő tárolói is. Ezeket a helyeken raktározják és mérik, keverik a különböző fajta üvegek alapanyagát. Ot huta, olvasztókemence működik majd. Az öntöttüveg hűtőszalagja 130 méter hosszú emeletes épületben húzódik végig. S mi minden kell még az üveggyártáshoz: gázlefejtő állomástól mozdonyzínig, samottüzemtől hűtőtoronyig, s persze még számtalan segédüzem biztosítja a folyamatos termelést.

Viharsarok és automata berendezésekkel működő gyár! Akár húsz évvel ezelőtt ez még tréfának is kegyetlen társítás lett volna. S most, Szegedtől alig 60 kilométerre, Orosházán már lassacskán valóság. S bár a helybeliek dicsérik városuk fejlődését, egyáltalán nem csodálkoznak rajta. Természetesnek veszik, és igazuk is van.

Fehér Kálmán

Ólasi kémények, toronyházak, csarnokok — az orosházi üveggyár látványa még a maketten is lenyűgöző